

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa P.M.
przeciwko I. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 kwietnia 2025 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie
z dnia 31 marca 2023 r., sygn. akt VI Pa 129/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód P.M. odwołał się od wypowiedzenia umowy o pracę. Domagał się zasądzenia od swojego pracodawcy I. spółki z o.o. w C. odszkodowania. Wyrokiem z dnia 2 czerwca 2022 r. Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo. Na skutek apelacji powoda, Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 31 marca 2023 r., zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 11.669,79 zł tytułem odszkodowania.

Skargę kasacyjną wywiódł pozwany, zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w całości, zarzucając mu naruszenie:

- art. 25¹ § 1 k.p. w związku z art. 25¹ § 3 k.p. oraz w związku z art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych

innych ustaw, przez ich niezastosowanie i uznanie, że podpisanie w dniu 22 listopada 2018 r. przez powoda i pozwaną aneksu nr 1 do umowy o pracę, było wyrazem woli stron, gdy tymczasem przekształcenie się łączącej strony umowy o pracę z umowy o pracę na czas określony w umowę o pracę na czas nieokreślony nastąpiło w dniu 22 listopada 2018 r. z mocy prawa;

- art. 65 k.c. w związku z art. 25¹ § 1 k.p. i z art. 25¹ § 3 k.p. oraz w związku z art 14 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, przez jego błędne zastosowanie i uznanie, że podpisanie w dniu 22 listopada 2018 r. przez powoda i pozwaną aneksu nr 1 do umowy o pracę, było wyrazem woli stron, gdy tymczasem przekształcenie się łączącej strony umowy o pracę z umowy o pracę na czas określony w umowę o pracę na czas nieokreślony nastąpiło w dniu 22 listopada 2018 r. z mocy prawa, zaś aneks nr 1 nie zawierał de facto żadnego elementu wolicjonalnego, mając w istocie jedynie charakter porządkujący dokumentację zatrudnienia;

- art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych poprzez jego zastosowanie i rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym tym przepisem, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem ograniczyło prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie było konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i doprowadziło do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.);

- art. 367 § 3 k.p.c. przez jego niezastosowanie i rozpoznanie apelacji w składzie jednoosobowym, co spowodowało nieważność postępowania przez spełnienie przesłanki określonej przez art. 379 pkt 4 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyby bowiem apelacja była rozpoznana w składzie trzyosobowym, wysoce prawdopodobnym jest, iż choć jeden z sędziów tego składu zwróciłby uwagę na okoliczności związane z treścią art. 25¹ § 1 k.p. i z art. 25¹ § 3 k.p. oraz w związku z art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, co zapobiegłoby zaistnieniu w obrocie prawomocnego orzeczenia tak jaskrawo sprzecznego z prawem.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pozwany argumentował, że jest ona oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd drugiej instancji w sposób istotny oraz rażąco narusza przepisy prawa materialnego. Nadto, w ocenie skarżącego w sprawie doszło do nieważności postępowania na skutek niezastosowania art. 367 § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Po pierwsze, nie doszło do nieważności postępowania przed Sądem odwoławczym. Podstawę skargi w tym zakresie oparto na zarzucie naruszenia art. 15zżs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. Regulacja ta wprowadziła co do zasady w postępowaniu odwoławczym skład jednoosobowy sądu. Przepis wskazał, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy Kodeksu postępowania cywilnego w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego, przy czym prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy. Wątpliwości dotyczące tej regulacji prawnej stanowiły podstawę do wydania przez Sąd Najwyższy uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023 nr 10, poz. 104), w której przyjęto, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zżs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Sąd Najwyższy nadał powyższej uchwałę moc zasady prawnej, ustalając jednocześnie z uwagi na potrzebę uniknięcia chaosu prawnego, że przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia. Reakcją ustawodawcy na tę uchwałę była kolejna nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego dokonana ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o

zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1860), której art. 1 pkt 16 wprowadził (od dnia 28 września 2023 r.) do art. 367¹ k.p.c. nową regulację składu sądu w postępowaniu apelacyjnym, gdzie jako zasadę, z nielicznymi wyjątkami wprowadzono skład jednoosobowy (art. 367¹ § 1 k.p.c.), co jest poważnym uderzeniem w zasadę kolegialności, która w przypadku składów odwoławczych ma istotne zalety. Ta jednak zmiana, nie ma znaczenia do oceny podniesionego zarzutu w niniejszej sprawie, co wynika z zestawienia daty wydania wyroku przez Sąd Okręgowy (31 marca 2023 r.) z przyjętą w tej uchwale datą, od której wykładnia ma mieć moc wiążącą (od dnia podjęcia uchwały, czyli od dnia 26 kwietnia 2023 r.). Ponieważ z powyższego zestawienia wynika jasno, iż zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego zapadł w okresie poprzedzającym wydanie przywołanej uchwały, to przedmiotowa uchwała nie może znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie. Co więcej, Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie jest związany przyjętą uchwałą, w tym oczywiście co do okresu jej obowiązywania, z uwagi na treść art. 87 § 1 i art. 88 § 2 ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1093 z późn. zm.). Znając te argumenty, staje się jasne, że postępowanie przed Sądem odwoławczym nie jest dotknięte nieważnością, a zatem nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w ramach art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Skarga kasacyjna nie jest także oczywiście uzasadniona. Wstępnie trzeba zwrócić uwagę, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym w konkretnej, indywidualnej sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego wyroku, wobec czego argumenty za potrzebą rozpoznania tak rozumianego środka zaskarżenia przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Takie stwierdzenie jest wynikiem tego, że Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia

oraz w granicach jej podstaw, będąc przy tym związanym ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.).

Znając powyższą regułę trzeba podkreślić, że podstawą prawną orzeczenia Sądu drugiej instancji był art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 47¹ k.p. Na podstawie tych przepisów zasądzono na rzecz powoda odszkodowanie, co zostało potwierdzone w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego. Ma to znaczenie, jeśli weźmie się pod uwagę, że pozwany w skardze kasacyjnej nie zarzuca naruszenia tych przepisów. W rezultacie, zważywszy na ograniczenie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., staje się jasne, że zgłoszone w skardze kasacyjnej podstawy zaskarżenia, nie pozwolą na wzruszenie zaskarżonego wyroku. Inaczej rzecz ujmując, skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeśli skarżący nie wskazuje jako podstawy zaskarżenia przepisu, na podstawie którego Sąd odwoławczy rozstrzygał i zasądził kwestionowaną należność.

Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

[a.ł.]